

er givet disse Egne sikkert Løfte om inden kort Tid at faae Linier, men paa Grund af den store Skibsart kunde de ikke vente disse Aar. Man kunde ikke lægge sine Skibe op for at vente paa Telegraphlinien, og altsaa maatte Actier skaffes tilstede; kunde man ikke faae dem hos de Rige, maatte man søge at faae dem hos de Fattige, og sølgelig maatte de fattige Skippere lægge Pengene ud af deres egne Kommer; det er Sandheden. Det er nu anført, at enkelte af disse Linier have betalt sig slet, men hvori ligger det? Det ligger deri, at disse Der naturligviis have maattet bruge Søtraade, og da saadanne ere mangfoldige Gange dyrere end Landtraade, er det naturligt, at medens de kun have givet 3 pCt., kunde Landtraade maaffee have givet omtrent 20 pCt. Den Omstændighed, at en saadan Linie ikke forrenter sig, viser altsaa ikke Andet, end at der er det uheldige Forhold tilstede, at Stationen er adskilt fra det øvrige Land ved en meget stor Havstrækning; dette medfører, at der ikke er Rentabilitet tilstede. Staten slap altsaa den gang for at lægge disse Linier; den slap for det første Tab, og den er i de paafølgende Aar sluppen for at have Rentetab, saaledes at den altsaa har havt Fordeel af disse private Linier. Jeg skal nu ikke deraf udlede nogen Slutning om, at Staten bør betale Mere, end man af andre Grunde kan komme til, men jeg skal kun sige, at Billighed og Retfærdighed tale for, at man ikke ved Vurderingen af disse Linier gaaer frem med Strengthed. Jeg hører altsaa til dem, der anbefale Lovforslaget, og jeg skal med Hensyn til dette i dens Heelhed kun udtale, at her er megen Anledning til at tage Hensyn til tidligere givne halve Løfter i Beslutninger af Rigsraadet om, at Linier skulde lægges inden en vis Tid, hvorefter de Vedkommende umulig kunde vente. Hvad jeg tillader mig atter her at henpege paa, er imidlertid den ullyksalige Stilling, hvori Skibsfarten er. Man seer her, hvilke nødvendige Udgifter Skibsfarten maa have, og naar man dertil lægger de umaadelige Byrder, som Skibsafgifterne lægge paa de enkelte Ene, faaer man en Sum, der ikke kan bæres. Jeg vil ikke her fremhæve, at Skibperbefolkningen paa en enkelt D ved Indløsn-

ningen af den enkelte Søtraad kan tabe en 5—6,000 Rd., men jeg lægger Vægt paa, at de vedkommende Beboere paa samme D have en aarlig Udgift i Skibsafgifter af 30,000 Rd. Det er Noget, der ligger Vægt paa, og jeg skal altsaa atter her minde den høitærede Minister om at indfri sit Løfte om Skibsafgifternes Nedsættelse.

Formanden: Dette Sidste ligger dog noget langt borte fra det foreliggende Lovforslag.

H. C. D. Müller: Det forekommer mig, at naar der er Tale om Afløsningen af disse Linier, staaer man ved et almindeligt Spørgsmaal, der strækker udover Telegraphsagen; det er Spørgsmaalet om den private Industri og Statsindustrien. Det var ingenlunde af Lyst, at disse private Linier bleve anlagte, men mange Gange af reen Nødvendighed. Der var dengang kun ført et meget spredt Telegraphnet igjennem Danmark, og selv de største Communer blev det nægtet at faae en Station, f. Ex. Odense. Man begyndte da med private Anlæg, snart med fornuftige og snart med mindre fornuftige Beregninger, og nu forekommer det mig at være at stille sig paa en uheldig Maade til den private Industri, naar man i Lovforslaget igjunden bruger den samme Fremgangsmaade mod de Foretagender, der have været vel beregnede, som imod dem, der ikke have været velberegne. Jeg skal indrømme, at det er vanskeligt at taxere disse forskellige Linier, men naar de forrente sig stærkt, synes det mig heller ikke, at man ved Udløsningen af dem kan sjerne sig langt fra det, som Anlægssummen har været. Der er een af disse Linier, nemlig i det sydlige Fyen, som giver en meget høj Procent, jeg troer 20 pCt. aarlig, og det er blevet nævnt i det andet Thing, at der er en anden Linie, der i eet Aar har givet 60 pCt., hvilket dog ikke er ganske rigtigt, thi saavidt jeg veed, var det kun 50 pCt., og nu giver den stadig 18—20 pCt. Det forekommer mig, at naar man vil, at den private Foretagelsesaaend skal røre sig og røre sig sundt og fornuftigt, skal man ogsaa tage Hensyn